
LỜI TÁC GIẢ

Nền Văn minh hiện đại dù ở bất cứ vùng nào, đang đặt ra cho mình nhiệm vụ tìm hiểu quá khứ của chính mình về nhiều mặt.

Trong lịch sử phương Đông, nền văn hoá tinh thần của xã hội cùng với nền khoa học ứng dụng trong đời sống thường ngày có một mối quan hệ đặc biệt lạ kỳ. Cái lạ kỳ đó là: không một cách tính toán nào trong y học, địa lý, nông nghiệp, kiến trúc, thiên văn v.v... lại không dùng đến những quy luật, khái niệm mà vốn dĩ khoa bói toán về số phận con người, xét đoán thời vận cơ trời, bàn luận về thế sự cổ kim cũng thường lấy làm cơ sở.

Những quy luật và khái niệm đó là: **Ngũ hành, Thiên can, Địa chi, Cửu cung, Bát quái.**

Do sử dụng chung một loại công cụ là những quy luật, khái niệm, nhưng ít có người hiểu được bản chất của nó, cho nên đã một thời gian dài người ta gọi chung nền văn hoá tinh thần và nền khoa học ứng dụng ấy đều là sản phẩm của đầu óc mê tín, thần bí.

Muốn đánh giá đúng các thành tựu khoa học cổ phương Đông để tiến tới tuyển chọn, nâng cao, đưa vào phục vụ đời sống con người ngày nay và mai sau, trước hết, ta phải

tìm hiểu để giải thích được những quy luật, khái niệm kỳ quái ấy là gì? Chỗ dựa dùng để tạo dựng ra những quy luật ấy là gì? Nguyên tắc lập những quy luật ấy thế nào?

Gần đây, rất nhiều nhà khoa học ở đủ mọi ngành và ở nhiều nơi trên thế giới, với các phương tiện hiện đại có nhiều đặc tính ưu việt như: tinh vi, nhanh chóng, chính xác trong tay, họ đã và đang nghiên cứu về nền tảng của di sản văn minh phương Đông này. Thế nhưng, sự tiếp cận thực chất của nó còn đang là một khó khăn to lớn.

Hãy nêu bốn quy luật cơ bản như sau để nhận xét:

- Quy luật Ngũ hành có 5 từ làm tên của 5 hành là Kim, Mộc, Thủy, Hỏa, Thổ.
- Quy luật Bát quái có 8 từ làm tên của 8 quái là Càn, Đoài, Ly, Chấn, Tốn, Khảm, Cấn, Khôn.
- Quy luật Thiên can có 10 từ làm tên của 10 can là Giáp, Ất, Bính, Đinh, Mậu, Kỷ, Canh, Tân, Nhâm, Quý.
- Quy luật Địa chi có 12 từ làm tên là Tý, Sửu, Dần, Mão, Thìn, Tị, Ngọ, Mùi, Thân, Dậu, Tuất, Hợi.

Từ trước tới nay đã có nhiều cách giải thích khác nhau về những quy luật, khái niệm ấy. Nhưng, nếu ta lưu ý tìm về bản chất quy luật, tính chất từng tên trong quy luật, sự phối hợp giữa các tên trong các quy luật với nhau, và rồi ta thử đem so những cách giải thích khác nhau đó với nhau, ta sẽ nhận ra rằng các cách giải thích đã có thuộc hai xu hướng:

- **Một là**, xu hướng hoàn toàn dựa vào các cách tính ứng dụng trong sách vở cũ để lại, nội dung rất tóm

tất, khó hiểu. Đôi lúc, có một vài chi tiết được giải thích, nhưng người viết vì quá tôn trọng cổ nhân, họ đã dùng từ ngữ cổ để giải thích từ ngữ cổ, làm cho vấn đề từ chỗ khó hiểu ít đã trở thành khó hiểu nhiều hơn.

- **Hai là**, xu hướng lấy thành tựu khoa học hiện đại về toán, lý, hoá để gán ghép, so đo. Thoạt mới xem qua thì kết quả sự so đo ấy là tương tự, nhưng khi xét kỹ, ta sẽ nhận ra sự chưa thoả đáng trong đó.

Vì vậy, cả hai xu hướng giải thích trên đều đưa bản chất những quy luật, khái niệm kia trở nên mờ, trừu tượng hơn.

Từ ước muốn của bản thân tôi về một cuộc sống cá nhân được tốt đẹp, tôi đã tìm hiểu khoa học cổ với những cách tính toán ứng dụng. Tôi tâm đắc về những hàm chứa ở vũ trụ quan phương Đông: đó là mối quan hệ giữa thời gian với không gian, giữa sự vận động vũ trụ gây ra những tương tác khác nhau với những biến đổi ở vạn vật trên trái đất, biến đổi ở con người.

Để dễ hình dung ra vấn đề, tôi tìm sách vở cũ có nội dung ứng dụng khoa học cổ, theo đó dựng lại các chu kỳ thời gian, phân chia các loại ảnh hưởng do tương tác gần hay xa, ảnh hưởng trực tiếp hay gián tiếp khác nhau. Trên cơ sở kết quả phân loại ấy, tôi dựng lại mô hình vận động của vũ trụ trong phạm vi nhận thức của người phương Đông cổ xưa.

Trong khi cổ nhân chỉ để lại cho chúng ta những gì cần biết để ứng dụng, còn những gì thuộc về nguồn gốc vũ trụ, về sự biến hoá của vũ trụ và về các mối quan hệ

của biến hoá vũ trụ thì người xưa đã truyền lại ngắn gọn rằng đó thuộc về "Thiên cơ". Và, chúng ta ngày nay bị thiệt thòi không được nối tiếp dòng nhận thức của người xưa, chỉ vì cổ nhân đã cho rằng "Thiên cơ là bất khả lộ", bởi thế, những gì tôi dựng lại, thì đó chỉ mới là ước đoán của riêng tôi.

Khi tôi tiến hành dựng mô hình về hệ thống Thiên cơ, tôi tâm niệm một điều rằng người xưa không một chút phù phiếm trong công việc, bao giờ cũng nhằm vào mục đích vì sự có ích cho con người. Tâm niệm này vừa là định hướng để tuyển chọn tài liệu, vừa là phương tiện đem so sánh kiểm tra công việc tôi làm.

Quy luật thời gian, thực chất cũng là quy luật vận động của các thiên thể, mỗi chu kỳ thời gian là một vòng tuần hoàn ảnh hưởng của một thiên thể. Từ đó, tôi suy nghĩ rằng có ảnh hưởng tất phải có nguyên nhân, có chu kỳ tuần hoàn tất phải do có sự vận động, và rồi tôi lần ngược theo từng đầu mối của các loại ảnh hưởng ngoài hệ mặt trời để dựng lại mô hình vận động của nó một cách thận trọng.

Tôi hy vọng rằng, trong một tương lai không xa, câu nói "Thiên cơ bất khả lộ" sẽ được đổi lại thành "Thiên cơ bất khả lậ" cho cuộc sống con người ngày càng thêm tươi đẹp mãi lên.

Kính mong chư vị độc giả cho thêm cao kiến để tôi được tiếp thu hiểu biết sâu hơn.

Hà Nội, ngày mồng 1 tháng 4 năm 1989.

Lê Văn Sửu